

Nr 770.

Av herrar Nilsson i Antnäs och Meyerhöffer, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition, nr 226, med förslag till värn-
pliktslag.

Försvarskommissionen har på grund av de avsevärt större krav, som med den föreslagna arméorganisationen måste ställas på landstormen, ansett att landstormen bör erhålla en lagstadgad utbildning och föreslår en obligatorisk utbildningstid av för befälet 12 och för meniga 5 dagar. Regeringspropositionen upptager samma utbildningstid.

För de meniga landstormsmännen föreslås sålunda samma utbildningstid som bestämdes i 1914 års härordning. Erfarenheterna från de övningar, som då ägde rum, gävo emellertid vid handen att de visserligen voro värdefulla som övning i inkallelse, samling, organisation och utrustning, men att av egentlig utbildning endast medhanns ett ytligt uppfriskande av den formella färdigheten, någon skjututbildning samt utförande av ett fåtal enklare tillämpningsuppgifter. Det är därvid att märka att utbildningsproblemen då voro väsentligt enklare och att landstormen icke avsågs att fylla så vittomfattande uppgifter som nu. Ifråga om utbildningen må erinras om att till stridsverksamheten numera hör grundläggande utbildning i tunga vapen, kulsprutegevär och gaskyddstjänst m. m., varjämte hänsyn till luftkrigföring sannolikt kommer att i detta avseende ställa lika stora krav på landstormen som linjeförband. Om resultatet under dåvarande betingelser måste anses såsom otillfredsställande, blir detta i än högre grad fallet under nuvarande förhållanden.

I händelse av landstormsmobilisering skall landstormen inom övre Norrlands militärområde ombesörja icke blott den omedelbara bevakningen av gräns, kust och förbindelser utan även vid behov såsom stridande förband försvara de vidsträckta gränsområdena samt vid linjens sida bekämpa en fientlig invasion och trygga försvaret av Bodens fästning.

Med undantag av Gotland torde ingen del av vårt land för sitt omedelbara försvar vara i så hög grad beroende av landstormen som övre Norrland. Det har vid upprepade tillfällen framhållits, att landstormen med dess nuvarande utbildning *inte ens närmelsevis* kan fylla dessa uppgifter.

Förhållandena inom övre Norrlands militärområde skilja sig i många avseenden från de söderut rådande. Sålunda framträder på grund av militärområdets belägenhet vid vår östra landgräns större krav på att vid mobilisering omedelbart förfoga över krigsdugliga truppförband för bevakning och försvar och möta här på grund av stora avstånd och gles bebyggelse avgjort större svårigheter att föra den frivilliga landstormsrörelsen till något så när godtagbart resultat. Det bör även i samband härmed med skärpa framhållas,

att vintertjänsten i övre Norrland ställer alldeles särskilda krav på såväl befäl som trupp även vid landstormen.

Med hänsyn till de särskilt maktpåliggande uppgifter, som enligt vad nu anförts komma att i fält åvila landstormsförbanden i övre Norrland, framstår som en bjudande nödvändighet, att dessa truppförband i fred erhålla en sådan utbildning, att de med någon utsikt till framgång kunna användas vid gränsförsvaret. För den, som i likhet med oss motionärer känner förhållandena i detta vidstäckta och delvis glest bebyggda gränsområde, måste det framstå som ansvarslöst, att landstormsmannen på grund av bristande organisation och utbildning vid krigsutbrott blir ställd inför utsikten att gagnlöst offra sitt liv. Med hänsyn härtill ha vi ansett det vara vår plikt att söka finna utvägar för att åtminstone i någon mån söka tillgodose kraven på utbildning för landstormen inom övre Norrland, som vid mobilisering omedelbart skall tagas i bruk för sina uppgifter vid gränsförsvaret såsom stridande förband. För dessa förband synes en ökning av övningstiden i fred vara ofrånkomlig, varför vi ansett oss skyldiga framlägga förslag om, att landstormen inom övre Norrland måtte erhålla en något längre övningstid än landstormen i övrigt. Vid detta ståndpunktstagande hava vi ingalunda bortsett från, att ett dylikt förslag innebär ett avsteg från den i de framlagda förslagen tillämpade likställighetsprincipen beträffande landstormens övningstid, men denna omständighet hava vi icke funnit vara av avgörande betydelse. Vi föreslå fördens skull en utökning av tiden för repetitionsövningar för landstormen inom övre Norrland till tjugufem dagar för landstormsbefäl och till tolv dagar för menige landstormsmän.

Billighetsskäl synas oss tala för, att skälig gottgörelse lämnas här ifrågasvarande landstormsmän för förlorad arbetsförtjänst under de dagar de fullgöra militärtjänstgöring utöver den eljest för landstormen fastställda övningstiden.

Med hänvisning till vad sålunda anförts få vi yrka, det riksdagen måtte besluta,

att beträffande landstormen inom övre Norrlands militär-
område tiden för repetitionsövningen måtte bestämmas, för
befäl till tjugufem dagar och för menig till tolv dagar, samt

att ersättning skall utgå till landstormen inom detta om-
råde med fyra kronor pr man och dag för det antal dagar
övningstiden överstiger den för landstormen i övrigt gällande
övningstiden.

Stockholm den 21 april 1936.

N. E. Nilsson.

Alf Meyerhöffer.